

Svet za civilni nadzor projekta Drugi tir – (kratko: Svet)

REPUBLIKA SLOVENIJA

Vlada Republike Slovenije

Gregorčičeva 25

1000 Ljubljana

Predsednik vlade dr. Miro Cerar

Ljubljana, 25. 10. 2016

Spoštovani gospod predsednik vlade,

državljeni civilnega združenja za spremljanje in nadzor izgradnje Drugega tira Divača-Koper, ki je po objavljeni oceni investicijskih stroškov gotovo trenutno največji investicijski projekt v Sloveniji, ugotavljamo, da vlada in ministrstvo za infrastrukturo tega projekta ne vodita transparentno, zato smo ustanovili »**Svet za civilni nadzor projekta Drugi tir**«. Namreč, ustanovljena Družba 2TDK, Družba za razvoj projekta, d.o.o. sodi po pravilih korporacijskega upravljanja v pristojnost Slovenskega državnega holdinga (SDH), čeprav je po medijsko objavljenih informacijah glede na njene naloge ustanovljena za doseganje ciljev v javnem interesu. Glede na dejstvo, da je 2TDK gospodarska družba ustanovljena po določbah Zakona o gospodarskih družbah (ZGD) in ne posluje na trgu, ampak opravlja storitve izključno za proračunske uporabnike in je tudi sama neposredni proračunski uporabnik, ugotavljamo, da se pri vodenju gradnje drugega tira Divača-Koper ponavljajo naslednje napake vodenja največjih infrastrukturnih investicij v Sloveniji:

1. Projekti niso racionalni. Že uredbe o lokacijskih načrtih vlade in na tej podlagi izdana gradbena dovoljenja s projekti za pridobitev gradbenega dovoljenja (PGD) so projektirani nerazumno, tako da so čim dražji in ne ustrezajo potrebam. Za to je odgovorna vlada in pristojni organi za urejanje prostora. Pri gradnji avtocest so bolj ali manj vse vlade z lokacijskimi uredbami umeščanja avtocest v prostor med predlaganimi variantami dosledno izbirale najdražje.
2. Javne investicije se ne vodijo zakonito, saj se izigravajo pravila javnega naročanja. Vsa naročila v projektu TEŠ6 je naročnik oddal nezakonito, ker oddaje naročil ni vodil po Zakonu o javnem naročanju na vodnem, transportnem in energetskega področju ter področju poštnih storitev.
3. Javni naročniki ne določajo transparentnih in za državo in izvajalce korektnih razpisnih pogojev oddaje javnih naročil. Značilen primer takšnega naročanja je Darsov razpis za izvedbo sistema cestninjenja za tovornjake brez ustavljanja v vrednosti 100.000.000 evrov.
4. Zaradi uničenja slovenskega gradbeništva ni več zdrave konkurence, oddaja del po nerazumno nizkih cenah pa pelje v kasnejše stroške zaradi ustavitve del, slabe kakovosti in škode zaradi stečajev izvajalcev. Primer Stožice ali osnovne šole v Ajdovščini dokazujeta, da uničevanje gradbenih podjetij vodi v veliko oškodovanje slovenskega gospodarstva in škodi javnemu interesu. Vlade do sedaj niso storile ničesar, da bi se ta izrazito škodljiv trend ustavil in da bi se investicije v javnem interesu uporabile kot instrument krepitve, ne pa kot način uničevanja gospodarskih družb. Posledica tega stanja je, da bodo vse več večjih javnih naročil prevzemali tuji izvajalci in da bo razdrobljena slovenska operativa udeležena le v vlogi podizvajalcev, multiplikativni učinki investicij pa bodo odtekali v tujino, namesto da bi vplivali na rast slovenskega BDP.
5. Nadaljuje se zgrešena kadrovska politika vlade, ki na vodilna mesta v investicijskih projektih ne imenuje sposobnih in preizkušenih strokovnih kadrov, temveč se na vodstvena mesta nastavlja politično vséčne karieriste. V upravo 2TDK ni imenovan noben strokovnjak, ki bi imel reference pri vodenju velikih investicij, ali ki bi izkazal uspehe pri formiranju uspešnih modelov javno-zasebnega partnerstva. Dejansko v času dela trenutne vlade nismo zasledili niti enega primera

pozitivnega kadrovanja v najpomembnejše družbe, v katerih ima vlada preko SDH odločujoč vpliv imenovanja vodilnih menedžerjev. Obratno pa smo priče škandalom in odstopom zaradi ne le slabih ampak celo izrazito škodljivih odločitev sprejetih v škodo javnega interesa, kot so na primer škandalozna dogajanja v DUTB, SDH, NLB.

6. Nadzorni sistemi ne delujejo. Resorna ministrstva in računsko sodišče na primer ignorirajo dejstvo, da so bile vse pogodbe za oddajo 11. sklopov naročil v TEŠ6 nezakonite in torej pravno nične, ker niso bile sklenjene po postopku javnega naročanja.

7. Ključne odločitve vlade niso sprejete po kriterijih stroke, temveč po političnih interesih, ki se ne ozirajo na javni interes. Primer takšnega ignoriranja je neargumentirano zavračanje študije o posledicah neizgradnje drugega tira Divača–Koper, ki jo je po naročilu Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) izvedla skupina strokovnjakov pod vodstvom prof. dr. Jožeta P. Damijana, ki je jasno pokazala zgrešenost odločitev vlade, ministrstva za infrastrukturo in ministrstva za finance. Študija je opredelila možne prihranke in racionalizacije v primeru nekoliko drugačne tehnične projektne zasnove in drugačnega modela vodenja investicije kot v modelu nejasno opredeljenega javno-zasebnega partnerstva, kakršnega podpira vlada.

8. Izrazito je zamegljena odgovornost odločevalcev v projektih, saj tisti, ki odločajo, ne odgovarjajo in lahkotno sprejemajo škodljive odločitve, kot je primer dejanskega odločanja o izgradnji drugega tira Divača-Koper na vladi. Zaradi prenosa 2TDK v pristojnost SDH, vlada ne bo odgovorna, čeprav je o tem odločala, ker bo vsa problematika obravnavana v kontekstu korporacijskega upravljanja. Tako je kazen za slabe odločitve vlade plačal g. Marko Jazbec, bivši predsednik uprave SDH, ki se kot politično nastavljen kader ni znal in mogel strokovno upreti slabim političnim odločitvam vlade.

Podpisani člani Sveta za civilni nadzor projekta Drugi tir smo torej trdno odločeni po svojih najboljših močeh prispevati k varovanju javnega interesa in zagotavljanju racionalnega in gospodarnega trošenja javnega denarja. Zato želimo najprej jasno ugotoviti, kakšen način gradnje drugega tira pripravlja vlada, kako ga namerava izvesti in kakšne mehanizme nadzora bo uporabila, da se preprečijo zlorabe, ki so se na primer pojavile pri projektu Evropskega interesnega združenja (EGIZA) v Trstu. Posledica delovanja podjetja DRI upravljanje investicij, d.o.o. pri projektiranju proge Trst-Divača je obveza slovenskega proračuna, da v proračun EU vrne 12.000.000 evrov in verjetno še stroške plač ter do 5.000.000 evrov kazni, zaradi neizpolnitve nalog po sklepu Evropske komisije, ki je projekt EGIZA financirala. Da bi se izognili neargumentiranim stališčem in preprečili širjenje populističnega obtoževanja, temelječega na domnevah, ki izvirajo iz napačnih ali nerazumljenih informacij, vas prosimo, da nam posredujete uradna gradiva, iz katerih je mogoče razbrati status ustanovljenega 2TDK d.o.o.

Iz sodnega registra Srg 2016/34222 je razvidno, da je Okrožno sodišče v Ljubljani dne 19.8.2016 vpisalo pri družbi 2TDK spremembe družbene pogodbe in statuta. Vsebina vpisanih sprememb v registru AJPES ni dostopna. Glede na dejstvo, da je 2TDK družba v 100% lasti Republike Slovenije in je njena naloga Razvoj projekta, to je izgradnja drugega tira Divača-Koper, želimo kot državljani pridobiti informacije javnega značaja za pripravo analize gospodarnosti načina gradnje drugega tira Divača-Koper, kot ga bo izvedla, ali organizirala družba 2TDK. Iz javno dostopnih podatkov namreč ni mogoče ugotoviti, na katerih pravnih podlagah in kako bo družba 2TDK zgradila drugi tir Divača-Koper. Ker so možnosti njenega delovanja opredeljene z njenim statusom, je nujno upoštevati status družbe in njene naloge, kot jih je določila Vlada RS. Vsekakor je možno tehtati nameravano vodenje investicije v drugi tir le na podlagi verodostojnih uradnih informacij, zaradi česar ocenjujemo, da ste nam na podlagi Zakona o dostopu do informacij javnega značaja dolžni posredovati naslednja gradiva:

1. Sklep vlade o ustanovitvi 2TDK;

2. Poslovni načrt 2TDK;
3. Sklep vlade o spremembah akta o ustanovitvi 2TDK;
4. Statut 2TDK;
5. Sklep vlade ali SDH o imenovanju članov organa nadzora (v registru organ nadzora ni vpisan);
6. Sprejete skupščinske sklepe;
7. Poročila 2TDK vladi o izpolnjevanju nalog iz poslovnega načrta;
8. Višino plač zaposlenih v družbi 2TDK;
9. Revizijsko poročilo revizije PGD projektov in gradbeno dovoljenje za drugi tir Divača-Koper.

Nadalje prosimo, da nam vlada, ali pristojen resor jasno odgovori na naslednja vprašanja:

1.
Katero od možnih oblik javno zasebnega partnerstva po Zakonu o javno zasebnem partnerstvu bo Vlada RS uporabila in po kakšnem postopku bo sklenjena izbrana oblika javno-zasebnega partnerstva?
2.
Kdo bodo nosilci javne udeležbe in kdo so možni zasebni investitorji v predvidenem partnerstvu?
3.
Zakaj je minister za finance javno poudarjal, da drugi tir Divača-Koper ne bo grajen z javnim denarjem, če pa vlada poudarja, da bo grajen v javno-zasebnem partnerstvu, kar pomeni, da bo nedvomno angažiran javni denar? (40.000.000 evrov je že stalo pridobivanje zemljišč in projektiranje PGD projektov, 200.000.000 evrov pa je predvidena postavka v proračunu za dokapitalizacije 2TDK).
4.
Kaj je konkretno projekt, ki ga je Vlada naložila novoustanovljeni gospodarski družbi 2TDK d. o. o., ki je neposredni proračunski uporabnik, čeprav ni ustanovljeno kot javno podjetje po Zakonu o javnih gospodarskih službah?
5.
Če je naloga 2TDK pripraviti Koncesijski akt za gradnjo in upravljanje drugega tira Divača-Koper in še voditi postopke oddaje koncesije za koncudenta, ali je izvedba te naloge res vredna 200.000.000 evrov proračunskega denarja, kolikor je predvideno v proračunu po javno objavljenih informacijah za vlaganje Slovenije v 2TDK?
6.
Koliko in katere kadre bo 2TDK zaposlila, da bo lahko smotrno in gospodarsko porabila 200.000.000 evrov proračunskega denarja?
7.
Kaj je 2TDK od svoje ustanovitve do sedaj že naredila, katere dokumente je že pripravila in kakšni so rezultati njenega delovanja. Ko je Republika Slovenija decembra 1993 ustanovila DARS, je že januarja 1994 stekla gradnja prvega projekta – gradnja viaduktov na odseku Čebulovica – Razdrto, spomladi 1994 pa so se odprla gradbišča na avtocestnih odsekih po vsej Sloveniji. Pri drugem tiru Divača-Koper pa po do sedaj evidentnem stanju kljub zatrjevanju ministra za infrastrukturo pričetka gradnje v javno–zasebnem partnerstvu ne moremo pričakovati pred letom 2021?!
8.
Kako vlada in njeni resorni organi nadzirajo projekte izgradnje drugega tira Divača-Koper in delovanje EGIZE v Trstu za pripravo gradnje tira Trst-Divača? Prosimo za vpogled v poročila in revizije projekta EGIZE.

9.

Kdo bo odgovoren za porabo 200.000.000 evrov, če 2TDK ne bo uspela pritegniti zasebnega kapitala za financiranje 1,4 milijarde evrov vredne investicije v drugi tir Divača-Koper?

10.

Kaj vlada pričakuje od revizije projektne dokumentacije za drugi tir Divača-Koper, ki ga trenutno za 150.000 evrov izvaja italijanski izvajalec, za katerega so konkurentni vlagatelji revizij pred Državno revizijsko komisijo dokazali, da v zahtevanem času, s predvidenimi kadri ne more storiti drugega kot prevesti projektno dokumentacijo in na pamet, brez strokovne preveritve, potrditi ali ovreči predvideno investicijsko vrednost? Kako bo vlada ukrepala, če se izkaže, da so projekti neracionalni, prevrednoteni in da predstavljajo negospodaren način izgradnje?

11.

Zakaj želi vlada drugi tir Divača-Koper graditi po standardih hitre proge za potniški promet za hitrosti do 160 km/uro, če pa stroka ugotavlja, da na tem odseku dejansko potrebujemo sodobno progo, prvenstveno namenjeno za tovorni promet?

Naj ob tej priložnosti pojasnimo, da je Svet za civilni nadzor projekta Drugi tir nastal na pobudo civilnodružbenih gibanj in da je predlog o ustanovitvi naletel na izjemno podporo posameznikov, ustanov in civilnodružbenih skupin, ki so tudi predlagale člane Sveta. Namen Sveta je spremljanje in nadzor celotnega projekta (od načrtovanja in izvajanja do nadzora), tako po tehnični kot finančni strani ter javnosti redno posredovati vse verodostojne informacije. Svet za civilni nadzor projekta Drugi tir je neodvisen in samostojno delujoč civilnodružbeni organ, odgovoren zgolj javnosti oziroma civilni družbi.

Člani Sveta posebej poudarjamo svoj dobronameren pristop in motiv za delo, to je preprečitev slabih in škodljivih praks, in prosimo, da našega ravnanja ne štejete za politično spletkarjenje v interesu katere koli opcije. Gre za iskreno pro bono strokovno prizadevanje, ki temelji na prepričanju, da Vlada RS ščiti javni interes. Vladi želimo pomagati, da na tem projektu prepreči škodljivo ravnanje interesnih lobijev usmerjenih v črpanje javnih sredstev in namesto tega vzpostavi konstruktivno gospodarno ravnanje z javnim denarjem v javnem interesu.

V pričakovanju zaprosenih odgovorov in državotvornega sodelovanja se vam zahvaljujemo in vas lepo pozdravljamo.

Svet za civilni nadzor projekta Drugi tir

E-naslov: koalicija@t-2.net

Pismo naslavljamo tudi:

- predsedniku republike,
- predsedniku državnega zbora,
- predsedniku državnega sveta,
- ministru za infrastrukturo,
- predsedniku odbora za infrastrukturo DZ RS,
- informacijski pooblaščenki,
- računskemu sodišču,
- komisiji za preprečevanje korupcije,
- in medijem.